

12

USTAWA

z dnia 31 stycznia 1989 r.

o podatku dochodowym od osób prawnych.

Art. 1. Ustawa reguluje opodatkowanie podatkiem dochodowym dochodów osób prawnych oraz prowadzących działalność gospodarczą państwowych jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej, zwanych dalej „podatnikami”.

Art. 2. Podatnicy wymienieni w art. 1:

- 1) jeżeli mają siedzibę lub zarząd na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, podlegają obowiązkowi podatkowemu od całości swych dochodów, bez względu na miejsce położenia źródeł przychodów,
- 2) jeżeli nie mają na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej siedziby lub zarządu, podlegają obowiązkowi podatkowemu tylko od dochodów, które osiągają na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Art. 3. Za terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, w rozumieniu art. 2, uważa się również znajdującą się poza morzem terytorialnym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej część szelfu kontynentalnego, w której Polska Rzeczpospolita Ludowa, na podstawie prawa wewnętrznego i zgodnie z prawem międzynarodowym, wykonuje prawa odnoszące się do badania i eksploatacji dna morskiego i jego podglebia oraz ich zasobów naturalnych.

Art. 4. 1. Zwalnia się od podatku dochodowego:

- 1) rady narodowe,
- 2) Skarb Państwa,
- 3) Narodowy Bank Polski,
- 4) szkoły wyższe i jednostki badawczo-rozwojowe,
- 5) jednostki i zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych,
- 6) instytucje artystyczne i filmowe w rozumieniu przepisów o instytucjach artystycznych i kinematografii,
- 7) państwowe jednostki organizacyjne, dla których Rada Ministrów na podstawie ustawy — Prawo budżetowe ustaliła szczególne zasady gospodarki finansowej,
- 8) spółdzielnie niewidomych oraz spółdzielnie inwalidów uznane za zakłady pracy chronionej, jeżeli środki uzyskane z tego zwolnienia przeznaczyły na fundusz rehabilitacji inwalidów,
- 9) podatników prowadzących działalność rolniczą oraz inną działalność, jeżeli przychody z działalności rolniczej, powiększone o wartość zużytych do przetwórstwa rolnego i spożywczego surowców i materiałów, pochodzących z własnej produkcji roślinnej, zwierzęcej i leśnej, stanowią co najmniej 60% przychodu osiągniętego w roku podatkowym ze wszystkich rodzajów działalności,
- 10) przedsiębiorstwa międzynarodowe i inne jednostki gospodarcze, utworzone przez organ administracji państwowej wspólnie z innymi państwami na podstawie porozumienia lub umowy, chyba że porozumienia te lub umowy stanowią inaczej,
- 11) przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Obrony Narodowej i Ministrowi Spraw Wewnętrznych oraz przedsiębiorstwa działające przy zakładach karnych i aresztach śledczych, podległe Ministrowi Sprawiedliwości, jeżeli środki uzyskane z tego zwolnienia przekażą na rachunek organu sprawującego nadzór, z przeznaczeniem na cele rozwojowe.

2. Działalnością rolniczą w rozumieniu ustawy jest produkcja roślinna i zwierzęca, w tym również produkcja materiału siewnego, szkółkarskiego, hodowlanego oraz reprodukcyjnego, produkcja warzywnicza gruntowa i szklarniowa, roślin ozdobnych, grzybów uprawnych i sadownicza, hodowla i produkcja materiału zarodkowego zwierząt, ptactwa i owadów, produkcja zwierzęca typu przemysłowego fermowego oraz hodowla ryb.

Art. 5. 1. Przedmiotem opodatkowania, z zastrzeżeniem ust. 3, jest dochód uzyskany ze źródła przychodów, a jeżeli podatnik uzyskuje dochody z więcej niż jednego źródła przychodów — suma dochodów ze wszystkich źródeł przychodów po potrąceniu niedoborów, z wyjątkiem niedoborów ze sprzedaży rzeczy i praw majątkowych oraz niedoborów ze źródeł przychodów nie podlegających podatkowi dochodowemu lub wolnych od tego podatku.

2. Dochodem ze źródła przychodów, jeżeli przepisy art. 12—15 nie stanowią inaczej, jest nadwyżka sumy przychodów z tego źródła nad kosztami ich uzyskania, osiągnięta w roku podatkowym. Jeżeli koszty uzyskania przekraczają sumę przychodów, różnica jest niedoborem ze źródła przychodów.

3. U podatników, którzy zgodnie z obowiązującymi ich zasadami księgowości sporządzają bilans i rachunek wyników, za dochód w rozumieniu ust. 1 uważa się zysk bilansowy wykazany na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg, zmniejszony o dochody ze źródeł przychodów nie podlegających podatkowi dochodowemu lub wolne od tego podatku i zwiększony o niedobory ze sprzedaży rzeczy i praw majątkowych oraz o wydatki nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów, określone w art. 11.

Art. 6. 1. Źródłami przychodów są:

- 1) działalność gospodarcza,
- 2) dzierżawa i najem, jeżeli chodzi o przychody wydzierżawiającego lub wynajmującego,
- 3) kapitały pieniężne i prawa majątkowe,
- 4) sprzedaż rzeczy i praw majątkowych,
- 5) inne źródła.

2. Źródłem przychodów w rozumieniu ust. 1 pkt 4 jest sprzedaż:

- 1) nieruchomości lub ich części,
- 2) przedsiębiorstw lub ich składników będących środkami trwałymi,
- 3) akcji i udziałów w spółkach oraz obligacji,
- 4) prawa wieczystego użytkowania gruntów, prawa do projektu wynalazczego i innych praw majątkowych.

3. Przychodami z innych źródeł, o których mowa w ust. 1 pkt 5, są w szczególności dotacje, subwencje, dopłaty i inne nieodpłatne świadczenia, z wyjątkiem przeznaczonych na utworzenie (nabycie), powiększenie lub ulepszenie źródła przychodów.

Art. 7. 1. Przychodami są otrzymane pieniądze, wartości pieniężne lub wartość przychodów w naturze, powiększone o opusty z ceny udzielone udziałowcom, akcjonariuszom lub pracownikom oraz o wartość nieodpłatnych świadczeń dokonanych na rzecz udziałowców i akcjonariuszy.

2. U podatników, którzy zgodnie z obowiązującymi ich zasadami księgowości sporządzają bilans i rachunek wyników, za przychód osiągnięty w roku podatkowym uważa się także należne w tym roku przychody, choćby nie zostały jeszcze faktycznie uzyskane.

3. Wartość przychodów w naturze oblicza się według cen rynkowych. Ceny rynkowe ustala się na podstawie przeciętnych cen stosowanych w danej miejscowości w obrocie rzeczami tego samego rodzaju i gatunku, z uwzględnieniem ich stanu i stopnia zużycia.

Art. 8. Nie podlegają podatkowi dochodowemu przychody podlegające przepisom o podatku od spadków i darowizn.

Art. 9. 1. Wolne od podatku dochodowego są:

- 1) dochody z działalności rolniczej,
- 2) dochody uzyskane z tytułu sprzedaży całości lub części nieruchomości wchodzących w skład gospodarstwa rolnego oraz związanych z działalnością rolniczą innych rzeczy i praw majątkowych; zwolnienie nie dotyczy dochodu uzyskanego ze sprzedaży nieruchomości, która w związku z tą sprzedażą utraciła charakter rolnej lub leśny,
- 3) dochody ze źródeł przychodów znajdujących się poza terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, w razie stwierdzenia, że podlegają one w obcym państwie podatkowi tego samego rodzaju, a państwo to postępuje według zasad wzajemności co do takich samych dochodów ze źródeł położonych na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, chyba że umowa między Polską Rzeczpospolitą Ludową a tym państwem zawiera odmiennie postanowienia,
- 4) dochody z udziałów w polskich ubezpieczeniach, uzyskane przez instytucje ubezpieczeniowe tych państw, które nie stosują obciążeń podatkowych do takich przychodów uzyskanych przez polskie instytucje ubezpieczeniowe,
- 5) dochody osób prawnych, których celem statutowym jest działalność naukowa, naukowo-techniczna, oświatowa, kulturalna, w zakresie kultury fizycznej i sportu, ochrony środowiska, dobroczynności, ochrony zdrowia i opieki społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej inwalidów oraz kultu religijnego — w części, w jakiej zostały przeznaczone w roku podatkowym lub roku po nim następującym na cele statutowe,
- 6) dochody z tytułu udziału w zyskach osób prawnych oraz w zyskach przedsiębiorstw i przedsięwzięć wspólnych,
- 7) dochody z obligacji,
- 8) dochody ze sprzedaży rzeczy i praw majątkowych w części, w jakiej dochody te zostały przeznaczone na zakup innych rzeczy i praw majątkowych.

2. Jeżeli podatnik osiąga dochody z działalności rolniczej i inne dochody, za dochód z działalności rolniczej, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, uważa się część ogólnego dochodu odpowiadającą udziałowi przychodów z tej działalności w ogólnej sumie przychodów.

3. Minister Finansów, w drodze rozporządzenia, może zwolnić od podatku całkowicie lub częściowo inne rodzaje dochodów niż wymienione w ust. 1 i określić warunki tego zwolnienia.

Art. 10. 1. Kosztami uzyskania przychodów są wszelkie koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów, z wyjątkiem kosztów wymienionych w art. 11.

2. Za koszty, o których mowa w ust. 1, uważa się również:

- 1) odpisy z tytułu zużycia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (odpisy amortyzacyjne), a także wartość netto zlikwidowanych na skutek zużycia lub zniszczenia nie w pełni umorzonych środków trwałych,
- 2) straty częściowe lub całkowite w środkach trwałych i środkach obrotowych, spowodowane zdarzeniami losowymi; straty są potrącalne w wysokości nie pokrytej odszkodowaniem z tytułu ubezpieczeń i odpisami amortyzacyjnymi,
- 3) wydatki na prace badawczo-rozwojowe, doświadczalne i wdrożeniowe, w tym również zakończone wynikiem negatywnym,
- 4) wydatki na normalizację oraz na opracowanie i ocenę projektów wynalazczych,
- 5) wynagrodzenia wypłacone twórcom wynalazków, projektów racjonalizatorskich i wzorów użytkowych oraz nagrody związane z tymi projektami, a także nagrody przyznane za osiągnięcie wymiernych efektów ekonomicznych wdrożenia nowych rozwiązań technicznych lub organizacyjnych, będących wynikami prac badawczych — w wysokości nie przekraczającej 6% wartości tych efektów osiągniętych w okresie trzech lat od dnia wdrożenia rozwiązania,
- 6) wydatki na działalność klubów zajmujących się wyćnalacznością i racjonalizacją,
- 7) odsetki od zobowiązań, w tym również pożyczek, oraz trwałe ciężary, jeżeli pozostają w związku ze źródłem przychodów, z wyjątkiem określonych w art. 11 ust. 1 pkt 4, 7, 13, 16 i 18,
- 8) składki na rzecz organizacji, do których przynależność podatnika jest obowiązkowa,
- 9) podatki i opłaty oraz składki ubezpieczeniowe pozostające w związku ze źródłem przychodów, z wyjątkiem wymienionych w art. 11 ust. 1 pkt 10,
- 10) odpisy na fundusze socjalny i mieszkaniowy — do wysokości określonej w odrębnych przepisach o zakładowych funduszach socjalnym i mieszkaniowym w jednostkach gospodarki społecznej,
- 11) inne niż określone w pkt 10 wydatki ponoszone przez pracodawcę pośrednio na rzecz pracowników, jeżeli wynikają one z układu zbiorowego pracy lub innych obowiązujących aktów prawnych,
- 12) należności odpisane jako nieściągalne oraz rezerwy tworzone na pokrycie należności, których nieściągalność została uprawdopodobniona, a także inne rezerwy, jeżeli obowiązek ich tworzenia w ciężar kosztów wynika z odrębnych przepisów,
- 13) koszty funkcjonowania osób prawnych, z zastrzeżeniem art. 11 ust. 1 pkt 9,
- 14) wynagrodzenia za pracę członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną, a także ich domowników, wypłacane z dochodu spółdzielni,
- 15) wydatki na płace personelu medycznego przemysłowej służby zdrowia, zatrudnianego w placówkach obejmujących opieką profilaktyczno-leczniczną pracowników danego zakładu,
- 16) inne wydatki, jeżeli obowiązek ich ponoszenia w ciężar kosztów przewidują odrębne ustawy.

3. Koszty uzyskania przychodów, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5, są potrącalne tylko w tym roku podatkowym, w którym zostały poniesione.

4. U podatników określonych w art. 5 ust. 3 koszty uzyskania są potrącalne tylko w tym roku podatkowym, którego dotyczą, tj. są potrącalne także koszty uzyskania

poniesione w latach poprzedzających rok podatkowy, lecz dotyczące przychodów roku podatkowego, oraz określone co do rodzaju i kwoty koszty uzyskania, które zostały zarachowane, chociaż ich jeszcze nie poniesiono, jeżeli odnoszą się do przychodów danego roku podatkowego.

5. Wydatki na nabycie lub wytworzenie we własnym zakresie składników majątkowych nie podlegających amortyzacji oraz na remonty i inne prace, służące uzyskaniu przychodów również w następnych latach podatkowych, uznaje się za koszt uzyskania przychodów w roku podatkowym i latach następnych w części odpowiadającej 1/5 tych wydatków lub w odpowiednio większej części, jeżeli wydatki te służą uzyskiwaniu przychodów w okresie krótszym niż pięć lat podatkowych. Jeżeli suma tych wydatków nie przekracza 5% dochodu, wydatki te mogą być w całości wliczone w koszty roku podatkowego, w którym zostały poniesione.

6. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa, jakie składniki majątkowe uznaje się za środki trwałe, zasady aktualizacji ich wyceny oraz zasady i stawki amortyzacji tych składników, w tym również wartości niematerialnych i prawnych.

Art. 11. 1. Nie uważa się za koszty uzyskania przychodów:

- 1) wydatków na nabycie lub wytworzenie we własnym zakresie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, jeżeli środki te i wartości podlegają opisom z tytułu zużycia; wydatki takie są jednak kosztem uzyskania przy ustalaniu dochodu ze sprzedaży rzeczy i praw majątkowych i to bez względu na czas ich poniesienia;
- 2) odpisów i wpłat na różnego rodzaju fundusze, z wyjątkiem wymienionych w art. 10 ust. 2 pkt 10 i Funduszu Finansowania Prac Geologicznych, chyba że obowiązek tworzenia przez podatnika takich funduszy w ciężar kosztów lub dokonywania na nie wpłat przewidują odrębne ustawy;
- 3) wydatków na spłatę zobowiązań, w tym pożyczek, oraz na umorzenie kapitałów pozostających w związku z utworzeniem (nabyciem), powiększeniem lub ulepszeniem źródła przychodu;
- 4) wydatków na wykup obligacji oraz na wypłatę oprocentowania obligacji;
- 5) odsetek od własnego kapitału włożonego przez podatnika w źródło przychodów;
- 6) kwot przeznaczonych do podziału między udziałowców i akcjonariuszy z tytułu udziału w zyskach osób prawnych lub z tytułu dywidend;
- 7) nadwyżek odsetek od zaciągniętych od członków spółdzielni, udziałowców i akcjonariuszy pożyczek przekraczających wysokość podstawowej stopy oprocentowania kredytu udzielanego bankom przez Narodowy Bank Polski;
- 8) darowizn i ofiar wszelkiego rodzaju;
- 9) **nadwyżek kwot wynagrodzeń wypłaconych ponad określone normy; zasady ustalania norm oraz ich wysokość określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia,**
- 10) podatku dochodowego, podatku od spadków i darowizn oraz przypadających od nadwyżek wynagrodzeń, o których mowa w pkt 9, podatku od płac, podatku od wynagrodzeń i składek ubezpieczeniowych, a także podatku obrotowego od nadmiernych ubytków produktów i zawinionych ubytków produktów;
- 11) jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz dodatkowej składki

ubezpieczeniowej w przypadku stwierdzenia pogorszenia warunków pracy,

- 12) kosztów egzekucyjnych, związanych z niewykonaniem zobowiązań,
- 13) grzywien i kar pieniężnych oraz odsetek od tych grzywien i kar,
- 14) kar, w tym również kar umownych, opłat i odszkodowań z tytułu:
 - a) wad dostarczonych towarów, wykonanych robót i usług,
 - b) zwłoki w dostarczeniu towaru wolnego od wad albo zwłoki w usunięciu wad towarów, wykonanych robót i usług,
 - c) przetrzymywania albo całkowitego lub częściowego zniszczenia taboru oraz urządzeń ładunkowych,
 - d) niedoładowania taboru kolejowego i samochodowego, z wyjątkiem taboru do przewozu szybko psujących się artykułów żywnościowych i ładunków wymagających pojazdów specjalistycznych,
 - e) nieprzestrzegania przepisów w zakresie ochrony środowiska,
 - f) niewykonania nakazów właściwych organów nadzoru i kontroli, dotyczących uchybień w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.
- 15) wydatków na likwidację szkód spowodowanych pożarami powstałymi w wyniku naruszenia przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz strat w mieniu powstałych w wyniku nieprzestrzegania przepisów o ochronie mienia, stwierdzonych przez właściwe organy,
- 16) odsetek od pożyczek przeterminowanych,
- 17) należności odpisanych jako przedawnione,
- 18) odsetek za zwłokę od zobowiązań, do których stosuje się przepisy ustawy o zobowiązaniach podatkowych,
- 19) diet i innych należności za czas podróży służbowej pracowników w wysokości przekraczającej te należności, ustalone według zasad określonych w odrębnych przepisach w sprawie diet i innych należności z tytułu podróży służbowych,
- 20) kosztów reprezentacji i reklamy w wysokości przekraczającej przy obrocie rocznym pomniejszonym o podatek obrotowy w zł:

ponad	do	
	250 000 000	2% od obrotu
250 000 000	500 000 000	5 000 000 zł + 1% od nadwyżki obrotu ponad 250 000 000 zł
500 000 000	1 000 000 000	7 500 000 zł + 0,5% od nadwyżki obrotu ponad 500 000 000 zł
1 000 000 000		10 000 000 zł + 0,2% od nadwyżki obrotu ponad 1 000 000 000 zł,
- 21) kosztów uzyskania przychodów ze źródeł przychodów znajdujących się na obszarze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej lub za granicą, jeżeli dochody z tych źródeł w ogóle nie podlegają opodatkowaniu albo są zwolnione od podatku dochodowego.

2. Przepisu ust. 1 pkt 9 nie stosuje się do wynagrodzeń wypłacanych przez spółki działające na podstawie przepisów o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne oraz na podstawie przepisów o działalności gospodarczej z udziałem podmiotów zagranicznych.

3. Za wynagrodzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 9,

uważa się wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze lub ich ekwiwalenty, zaliczone do wynagrodzeń zgodnie z odrębnymi przepisami w sprawie klasyfikacji wynagrodzeń w jednostkach gospodarki społecznej.

4. Minister Finansów, w drodze rozporządzenia, może uznawać za koszty uzyskania przychodów niektóre rodzaje wydatków określonych w ust. 1, a także niektóre rodzaje innych wydatków.

Art. 12. 1. Dochodem ze sprzedaży rzeczy i praw majątkowych jest różnica między przychodem uzyskanym ze sprzedaży a ich wartością wykazaną w bilansie. Jeżeli podatnik nie jest obowiązany do sporządzania bilansu, dochodem ze sprzedaży rzeczy i praw majątkowych jest różnica między przychodem uzyskanym z ich sprzedaży a kosztem ich nabycia lub wytworzenia, a jeżeli chodzi o rzeczy i prawa majątkowe nabyte w drodze spadku lub darowizny — między przychodem ze sprzedaży a ich wartością w dniu nabycia.

2. Różnica, o której mowa w ust. 1, ulega zmniejszeniu o koszty sprzedaży, jeżeli ponosi je sprzedający, a przy sprzedaży rzeczy i praw majątkowych nabytych w drodze spadku lub darowizny — ponadto o zapłacony podatek od spadków i darowizn.

Art. 13. Dochodem z tytułu udziału w zyskach osób prawnych oraz w zyskach przedsiębiorstw i przedsięwzięć wspólnych są pożytki faktycznie uzyskane z tytułu tego udziału, w tym również sumy przeznaczone na powiększenie kapitału zakładowego (funduszu przedsiębiorstwa, zasobowego).

Art. 14. Dochód z udziałów reasekuracyjnych w polskich ubezpieczeniach ustala się w wysokości 50% ostatecznego czystego zysku zagranicznej instytucji ubezpieczeniowej obliczonego zgodnie z obowiązującymi umowami reasekuracyjnymi.

Art. 15. 1. Jeżeli podatnik pozostający w związku gospodarczym z osobą mającą siedzibę lub miejsce zamieszkania za granicą tak układa bieg swoich interesów, że nie wykazuje dochodów albo wykazuje dochody mniejsze od tych, jakich należałoby oczekiwać, gdyby ten związek nie istniał, to dochód tego podatnika ustala się bez uwzględnienia obciążeń szczególnych wynikających z tego związku. Jeżeli ustalenie dochodu na podstawie ksiąg handlowych nie jest możliwe, dochód ustala się w drodze oszacowania.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, gdy podatnik, wykorzystując swój związek gospodarczy z osobą, której przysługują szczególne ulgi w podatku dochodowym, albo też wykonując świadczenia dla innego podatnika na warunkach rażąco korzystniejszych i odbiegających od stosowanych ogólnie norm w czasie i miejscu wykonywania świadczenia, przerzuca całość lub część swego dochodu na osobę korzystającą z ulgi bądź na innego podatnika i wskutek tego nie wykazuje dochodu w takiej wysokości, jakiej należałoby oczekiwać, gdyby wymieniony związek nie istniał.

Art. 16. 1. Podstawę obliczenia podatku, z zastrzeżeniem ust. 4, stanowi dochód osiągnięty w roku podatkowym po odliczeniu od niego:

- 1) wydatków na:
 - a) budowę, rozbudowę i modernizację budynków i budowli,
 - b) zakup oraz montaż maszyn i urządzeń, przeznaczonych do przetwórstwa rolnego i spożywczego, produkcji urządzeń służących ochronie środowiska oraz produkcji określonych przez Ministra Przemysłu, w porozumieniu z Ministrem Gospodarki Przemysłowej i Budownictwa, a także Ministrem Finansów,

materiałów budowlanych i wyrobów na potrzeby budownictwa mieszkaniowego — w wysokości 50% tych wydatków,

- 2) wydatków na modernizację technik wytwarzania — w celu zmniejszenia zużycia energii w procesie produkcji lub użytkowania wyrobów i świadczenia usług — w wysokości równoważności pięcioletniego efektu oszczędności paliw i energii uzyskanych w wyniku tej modernizacji, potwierdzonych przez właściwy organ gospodarki paliwowo-energetycznej,
- 3) wydatków na budowę, rozbudowę i modernizację budynków i budowli oraz na zakup i montaż maszyn i urządzeń służących wdrażaniu osiągnięć naukowych i technicznych do produkcji i świadczenia usług,
- 4) wydatków na przedsięwzięcia proeksportowe, których rodzaje określi, w drodze rozporządzenia, Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą w porozumieniu z Ministrem Finansów,
- 5) wydatków na budowę, rozbudowę i modernizację budowli oraz zakup i montaż urządzeń służących ochronie środowiska,
- 6) darowizn na cele społecznie użyteczne, w tym również na rzecz organizacji społecznych i fundacji — do wysokości nie przekraczającej 10% dochodu.

2. Przez osiągnięcia naukowe i techniczne, o których mowa w ust. 1 pkt 3, rozumie się:

- 1) wynalazki i wzory użytkowe,
- 2) nie wynikające w sposób oczywisty ze stanu nauki i techniki, mogące nadawać się do stosowania, inne niż wymienione w pkt 1 rozwiązania stanowiące wyniki prac badawczych, doświadczalnych lub projektowych, w tym również objętych zamówieniami rządowymi.

3. Wydatki, o których mowa w ust. 1, odlicza się od dochodu osiągniętego w tym roku podatkowym, w którym zostały one poniesione. W razie gdy wydatki przekraczają kwotę dochodu osiągniętego w roku ich poniesienia, nadwyżkę wydatków odlicza się od dochodu osiągniętego w następnych latach.

4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do osób prawnych działających na podstawie przepisów o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne, w razie gdy z tytułu wydatków, o których mowa w tym przepisie, osoby te zamierzają ubiegać się o ulgi na podstawie odrębnych przepisów o ulgach podatkowych z tytułu inwestycji.

Art. 17. 1. Podatek dochodowy wynosi 40% podstawy opodatkowania.

2. Stawka podatku, o której mowa w ust. 1, ulega obniżeniu o 0,4% za każdy 1% obrotu z tytułu sprzedaży wyrobów lub usług na eksport w stosunku do ogólnej kwoty obrotu osiągniętego w roku podatkowym, pomniejszonego o podatek obrotowy, z tym że podatek po zastosowaniu tej obniżki nie może być niższy niż 10% podstawy opodatkowania. Za eksport uznaje się również sprzedaż wyrobów za waluty wymienne odbiorcom krajowym, dokonaną na podstawie zezwolenia dewizowego.

3. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może określić inne obniżki podatku zależnie od rodzaju wykonywanej działalności oraz warunki ich stosowania.

4. Przepis ust. 2 oraz obniżki wprowadzane na podstawie ust. 3 nie mają zastosowania do części podatku dochodowego ustalonego od nadwyżek wynagrodzeń, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 9, powiększanych o składkę ubezpieczeniową i podatek od płac (podatek od wynagrodzeń) od tych nadwyżek.

Art. 18. 1. Podatek dochodowy ustalony według zasad określonych w art. 17 ulega podwyższeniu o 200% kwoty nadwyżki wynagrodzeń, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 9, jeżeli w roku podatkowym wskaźnik udziału wynagrodzeń obciążających koszty działalności w dochodzie powiększonym o te wynagrodzenia będzie wyższy od wskaźnika udziału z roku poprzedniego; podwyższenie podatku dochodowego nie może powodować ustalenia tego podatku w wysokości przekraczającej 50% dochodu.

2. Dla podatników podejmujących działalność gospodarczą w roku podatkowym lub w ciągu roku poprzedniego wskaźnik udziału, o którym mowa w ust. 1, ustalają właściwe izby skarbowe.

3. Podatnicy wymienieni w art. 4 ust. 1 pkt 6—9 i 11 oraz jednostki badawczo-rozwojowe uiszczają podatek dochodowy od dochodu odpowiadającego wielkości nadwyżek kwot wynagrodzeń wypłacanych ponad normy, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 9, podwyższonych o podatek od płac (podatek od wynagrodzeń) i składkę ubezpieczeniową, z zastrzeżeniem ust. 1 i 4.

4. Jeżeli w roku podatkowym suma podatku dochodowego ustalonego od nadwyżek wynagrodzeń wypłaconych ponad normy, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 9, podwyższonych o podatek od płac (podatek od wynagrodzeń) i składkę ubezpieczeniową, oraz podatku dochodowego, o którym mowa w ust. 1, przekracza 10% uzyskanego dochodu, podatnik do ustalenia normy wynagrodzeń roku następnego przyjmuje wynagrodzenia obciążające koszty roku poprzedniego, pomniejszone o 50% nadwyżki wynagrodzeń wypłaconych ponad normę ustaloną dla roku poprzedniego.

Art. 19. 1. Podatnicy są obowiązani bez wezwania wpłacać co miesiąc zaliczki na podatek dochodowy.

2. W pierwszym kwartale roku podatkowego zaliczki za styczeń i luty podatnicy wpłacają w wysokości 1/12 sumy zaliczek za rok ubiegły. W dalszych kwartałach zaliczki za pierwsze dwa miesiące każdego kwartału wynoszą odpowiednio po 1/3, 1/6 i 1/9 podatku należnego od dochodu osiągniętego od początku roku. Zaliczkę za trzeci miesiąc pierwszych trzech kwartałów stanowi różnica między podatkiem należnym od dochodu osiągniętego od początku roku a sumą należnych zaliczek miesięcznych. Zaliczkę za grudzień wpłaca się wstępnie w wysokości zaliczki należnej za listopad, a ostatecznie w wysokości różnicy między podatkiem należnym od dochodu wykazanego w zeznaniu a sumą należnych zaliczek za okres od początku roku.

3. Podatnicy, u których obowiązek podatkowy powstał w roku podatkowym, są obowiązani składać deklaracje o wysokości dochodu osiągniętego od daty powstania obowiązku podatkowego i wpłacać zaliczki miesięczne w wysokości różnicy między podatkiem należnym od dochodu osiągniętego od powstania obowiązku podatkowego a sumą zaliczek należnych za poprzednie miesiące.

4. Zasady określone w ust. 3 mogą być również odpowiednio stosowane w odniesieniu do podatników, o których mowa w ust. 2, na ich wniosek.

5. Zaliczki miesięczne za okres od stycznia do listopada uiszczą się w terminie do dnia 28 każdego miesiąca za miesiąc poprzedni, zaliczkę zaś za grudzień — wstępnie do dnia 28 tego miesiąca; ostatecznie ustaloną zaliczkę za grudzień uiszczą się w terminie ustalonym do złożenia zeznania o wysokości dochodu osiągniętego w roku podatkowym. W terminie płatności zaliczek na trzeci miesiąc pierwszych trzech kwartałów roku podatkowego podatnicy są obowiązani składać deklaracje według ustalonego wzoru o wysokości dochodu osiągniętego od początku roku.

Art. 20. 1. Podatnicy są obowiązani składać urzędowi skarbowym zeznania według ustalonego wzoru o wysokości dochodu osiągniętego w ubiegłym roku podatkowym w terminie do dnia 30 kwietnia następnego roku podatkowego, chyba że odrębne przepisy przewidują późniejszy termin sporządzenia zamknięcia rocznego i rachunku wyników; w tym wypadku termin złożenia zeznania upływa z dniem 30 czerwca następnego roku podatkowego.

2. Podatnicy, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 5, są obowiązani ponadto wykazać w złożonym zeznaniu wysokość dochodów wydatkowanych na cele wymienione w tym przepisie.

3. Podatnicy obowiązani do sporządzania bilansu i rachunku wyników dołączają do zeznania zamknięcie roczne wraz z rachunkiem wyników, a ponadto, jeżeli wynika to z odrębnych przepisów, odpis protokołu walnego zgromadzenia (zgromadzenia wspólników) zatwierdzającego zamknięcie roczne i odpis sprawozdania komisji rewizyjnej.

Art. 21. 1. Przepisy ustawy stosuje się również do sporządzających samodzielnie bilans zakładów (oddziałów) przedsiębiorstw państwowych i jednostek spółdzielczych, z wyjątkiem:

- 1) zakładów (oddziałów) spółdzielni i związków spółdzielni: inwalidów, mleczarskich, wydawniczych oraz rękodzieła ludowego i artystycznego,
- 2) przedsiębiorstw państwowych posiadających zakłady (oddziały) sporządzające bilans, położone wyłącznie na terenie województwa będącego siedzibą przedsiębiorstwa,
- 3) zakładów (oddziałów), które działalność w roku podatkowym zamkną niedoborem.

2. Niedobór zakładów (oddziałów), o których mowa w ust. 1 pkt 3, potrąca się z dochodu przedsiębiorstwa państwowego lub jednostki spółdzielczej.

Art. 22. W art. 10 w ust. 1 w pkt 1 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o podatku obrotowym (Dz. U. z 1983 r. Nr 43, poz. 191 i z 1985 r. Nr 12, poz. 50) stawkę „10%/” zastępuje się stawką „15%/”.

Art. 23. W ustawie z dnia 26 lutego 1982 r. o opodatkowaniu jednostek gospodarki społecznej (Dz. U. z 1987 r. Nr 12, poz. 77) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 w ust. 1 pkt 4 i 5 oraz ust. 3 skreśla się,
- 2) w art. 15:
 - a) w ust. 1 stawkę „10%/” zastępuje się stawką „15%/”,
 - b) w ust. 2 wyrazy „po zasięgnięciu opinii właściwej komisji sejmowej” skreśla się,
 - c) w ust. 3 w zdaniu pierwszym wyrazy „po zasięgnięciu opinii właściwej komisji sejmowej” oraz zdanie drugie skreśla się,
- 3) rozdział 4 i 6 skreśla się,
- 4) w art. 54 w ust. 1 w pkt 1 wyrazy „z wyjątkiem podatku od ponadnormatywnych wypłat wynagrodzeń” skreśla się,
- 5) w art. 57 stawkę „10%/” zastępuje się stawką „15%/”,
- 6) art. 58 skreśla się.

Art. 24. W ustawie z dnia 16 września 1982 r. — Prawo spółdzielcze (Dz. U. Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 39, poz. 176, z 1986 r. Nr 39, poz. 192, z 1987 r. Nr 33, poz. 181 i z 1988 r. Nr 41, poz. 324) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 76 w § 1 wyrazy „Co najmniej 20% nadwyżki” zastępuje się wyrazami „Co najmniej 30% nadwyżki”,
- 2) w art. 78 w § 1 w pkt 2 zdanie drugie otrzymuje brzmienie: „Fundusz zasobowy zwiększa się o odpisy

amortyzacyjne od środków trwałych i innych wartości, a zmniejsza o ich umorzenia.",

- 3) w art. 79 w § 1 w zdaniu pierwszym wyrazy „oraz wpływy ze sprzedaży lub likwidacji środków trwałych” skreśla się,
- 4) art. 80 skreśla się.

Art. 25. 1. Tracą moc przepisy:

- 1) ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o podatku dochodowym (Dz. U. z 1988 r. Nr 4, poz. 37, Nr 34, poz. 254 i Nr 41, poz. 325) w zakresie dotyczącym osób prawnych, z wyjątkiem art. 11, który zachowuje moc do czasu wygaśnięcia zwolnień w nim przewidzianych,
- 2) ustawy z dnia 19 grudnia 1975 r. o ulgach podatkowych z tytułu inwestycji (Dz. U. Nr 45, poz. 230) w zakresie dotyczącym osób prawnych, z wyjątkiem działających na podstawie przepisów o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie drobnej

wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne.

2. Pozostają w mocy przepisy wydane na podstawie art. 23 pkt 1 ustawy wymienionej w ust. 1 pkt 1 i na podstawie art. 51 i 54 ust. 2 ustawy wymienionej w art. 23, dotyczące okresowych zwolnień od podatku dochodowego — do czasu zastąpienia ich nowymi przepisami.

3. Do czasu wydania przepisów na podstawie art. 10 ust. 6 niniejszej ustawy pozostają w mocy przepisy wydane na podstawie art. 45 ust. 2 ustawy wymienionej w art. 23, z tym że mają one zastosowanie do wszystkich podatników podlegających opodatkowaniu na zasadach określonych w niniejszej ustawie.

Art. 26. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i ma zastosowanie do opodatkowania dochodów osiągniętych od dnia 1 stycznia 1989 r.

Przewodniczący Rady Państwa: w z. *K. Barcikowski*
Sekretarz Rady Państwa: *Z. Surowiec*